

I forbindelse med behandlingen af lovforslaget i Retsudvalget er det stillet en stribe spørgsmål, som på forskellig vis kredser om dette tema.

På den baggrund ønskes en sammenfattende og overskuelig redegørelse for de centrale elementer i de mange svar, som understreger, at det på ingen måde er tanken, at dette lovforslag skal erstatte det sociale arbejde med at hjælpe udsatte familier og børn.

Svar:

Det kan indledningsvis oplyses, at adoption uden samtykke efter lovforslaget kun kan ske i de særlige tilfælde, hvor væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det.

Ved adoption uden samtykke af børn under 1 år og ved adoption uden samtykke af et barn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, er det desuden en betingelse, at forældrene varigt er uden forældreevne. For børn under 1 år er det endvidere en betingelse, at forældrene heller ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær.

Det er efter lovforslaget herudover en betingelse, at servicelovens bestemmelser for tvangs-fjernelse af børn skal være opfyldt, før en sag om bortadoption uden samtykke efter forslaget til adoptionslovens § 9, stk. 3 og 4, kan indledes.

Der indføres således alene adgang til adoption uden samtykke, i det omfang de nævnte strenge betingelser er opfyldt.

I den følgende besvarelse gives en sammenfattende redegørelse for en række af de emner, der er omtalt i besvarelsen af de spørgsmål, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren vedrørende lovforslaget.

1. Myndighedsstrukturen

Retssikkerhedsudvalget har i betænkning nr. 1463/2005 bl.a. foreslået, at myndighedsstrukturen og processen omkring behandlingen af sager om adoption uden samtykke bevares også ved den foreslåede udvidelse af adgangen til adoption uden samtykke.

Med lovforslaget bevares i overensstemmelse hermed den nuværende myndighedsstruktur omkring behandlingen af sager om tvangsadoption, herunder adgangen til domstolsprøvelse.

Det foreslås dog, at justitsministeren ikke længere skal være klageinstans for statsforvaltningens afgørelser om adoption uden samtykke. Dette skyldes, at sager, hvor statsforvaltningen

beslutter at bevilge adoption uden samtykke – som omtalt nedenfor – allerede vil have været forelagt for justitsministeren, inden der træffes afgørelse.

Der kan om myndighedsstrukturen på den baggrund oplyses følgende:

En kommune kan efter lovforslaget rejse en sag om adoption uden samtykke, hvis kommunens børn og unge-udvalg finder, at betingelserne for adoption uden samtykke i de foreslåede bestemmelser i adoptionslovens § 9, stk. 2, 3 eller 4, er opfyldt.

Det bemærkes i den sammenhæng, at børn og unge-udvalget består af 5 medlemmer, hvoraf 3 medlemmer vælges af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer, byretsdommeren i vedkommende retskreds og en pædagogisk-psykologisk sagkyndig. Møder i børn og unge-udvalget ledes af det medlem, der er dommer, og den pågældende skal påse, at der er foretaget de nødvendige undersøgelser. Dommeren kan i den forbindelse beslutte, at der skal indhentes flere oplysninger i sagen.

Det er hverken efter de nuværende regler om adoption uden samtykke eller efter lovforslaget kommunen, der træffer den egentlige beslutning om, hvorvidt et barn skal bortadopteres uden samtykke.

Hvis børn og unge-udvalget finder, at betingelserne for adoption uden samtykke er opfyldt, sendes sagen til Ankestyrelsen, der skal samtykke i anbefalingen om adoption. Den egentlige adoptionssag behandles derpå i givet fald af statsforvaltningen, som også er den myndighed, der træffer afgørelse i sagen.

Statsforvaltningen skal imidlertid forelægge sagen for justitsministeren (Familiestyrelsen), før den endelige afgørelse træffes, hvis statsforvaltningen påtænker at give tilladelse til adoption uden samtykke. Familiestyrelsen har derved på et tidligt tidspunkt i sagsbehandlingen mulighed for at sikre, at myndighederne har gjort tilstrækkeligt for at inddrage de biologiske forældre, herunder i forbindelse med forsøg på at indhente et samtykke til adoption. Desuden er forelæggelsen med til at sikre en ensartet praksis i hele landet i sager om adoption uden samtykke.

Statsforvaltningens afgørelse kan indbringes for retten.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at myndighedsstrukturen sikrer, at afgørelser om adoption uden samtykke fortsat træffes ud fra en vur-